

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we WTOREK DNIA 22 STYCZNIA V.S. 1818 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

Królestwo Polskie.

Obie gazety warszawskie, pod dniem 24 stycznia z Warszawy umieściły, jak następuje:

Doniosłszy o zgonie nieodżałowanej pamięci Tadeusza Kościuszki, umieszczaliśmy i umieszczamy ciągle obchody żałobne, poświęcone na cześć tego Bohatyrę Polskiego. Dziś, z tem większym pośpiechem udzielamy Publiczności dwie odezwy Ministra Sekretarza Stanu Królestwa: pierwszą do Namiestnika Królewskiego, drugą do P. Zeltner, byłego Ministra Rzeczy-pospolitey Szwajcarskiej w Paryżu, tłumaczące wolę i wspaniałomyślne uczucia Najjaśniejszego Cesarza i Króla, względem naszego współrodaka.

Minister Sekretarz Stanu.

Ma honor udzielić Namiestnikowi Wolę NAYJAŚNIEYSZEGO PANA, wypisaną, jak następuje:

Najjaśniejszy Cesarz i Król Jmość, z ukontentowaniem dowiedział się, tak o czci, oddanej pamiętce Jenerała Kościuszki, iak i o powszechném życzeniu powrócenia oyczystey ziemi, zwłok tego mężnego i cnotliwego Wojownika. Pochwalaiać powody, jakie powodowały to życzenie, nie zechował sobie Najjaśniejszy Pan, oznaczenia mieysca, gdzie ma być Jenerał Kościuszko pochowany: gdyż nie chce Jego Cesarzsko-Królewska Mość bynajmniej kierować życzeniem, z własnego publiczności natchnienia pochodzącem. Skoro w tey mierze zgodne staną zdania, Namiestnik da znać o tem Najjaśniejszemu Panu, a wtedy Jego Cesarzsko-Królewska Mość nieomieszka polecić swemu Ministrowi w Szwajcaryi, dopomnienia się o wydanie ciała Kościuszki osobom, do odebrania wyznaczonym. Moskwa dnia 22 Listop. (4 grud.) 1817 r.

(Podpisano) Ig. Sobolewski.

Z Moskwy dnia 21(4) Grudnia 1817.

Do JMPana Zeltner, byłego Ministra Rzeczypospolitey Szwajcarskiej w Paryżu.

Pospieszylem przedstawić Cesarzowi i Królowi Jmci, memu Miłościwemu Panu, list, w którym W. WCPan donosisz o śmierci Jenerała Kościuszki.

Z upodobaniem Jego Cesarzsko-Królewska Mość oddawał zawsze sprawiedliwość mężtwu, wspaniałomyślnemu poświęceniu się, równie i charakterowi wielkości i prostoty, jakie znamionowały tego walecznego i cnotliwego Obroncę Polski.

Cesarz i Król Jmci dzieli powszechną żalobę, jaką śmierć Kościuszki rozpostarła w jego oyczyźnie: niemniej obchodzi Go szczerze żal, iaki Mu W. WCP. za pośrednictwem moiém wynurzasz.

Przym W. WCPan zapewnienie etc.

Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego.

(Podpisano) Sobolewski.

Deputacya Senatu, przez obwieszczenie pod dniem 20 stycznia, wezwwała obywateli do składania w kancelaryi Senatu, praw i dowodów na używanie zaszczytu szlachectwa i tytułów honorowych.

Gazety warszawskie umieściły także doniesienia, o żałobnych obchodach, pamięci Jenerała Kościuszki, poświęconych, a uroczyscie odprawianych, d. 14 stycz. r. t. w Płocku, d. 8 w Rawie, 23 grud. r. z. w Hrubieszowie.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Anglia.

(Z gaz. berl.) Londyn. dnia 9 stycznia. Następujący okólnik rozesłany został do wszystkich ministeryalnych członków parlamentu. „Ponieważ, za zebraniem się parlamentu, mają być iemu rzeczy wielkiej wagi przedstawione, przeto wzywam W.Panów, ażebyście się, we wtorek, d. 27 zebraли do Izby niższej. Mam zaszczyt etc. Castle-reagh.

Xiążę Wellington spodziewany jest za dni kilka do Londynu. Wczorayszy Kurjer zawiera znowu na 5ciu stronicach podpisy na pomnik dla Xiążny Karoliny, zaczawszy od jednej gwinei do jednego szyllinga.

Wszyscy więźnie stanu, stosownie do objawionego sobie rozkazu, zobowiązali się na piśmie stanąć za wezwaniem. wyiawszy dwóch w Londynie i dwóch w Manchester.

Order, który teraz Xiążę Rejent, pod nazwiskiem orderu. Welch, stanowi, miała już zamiar Królowa Anna ustanowić, z okoliczności śmierci iey syna, Xiążęcia Gloucester. Projekt iey znajduje się w papierach jezuickich w Oxford.

Dnia 6 s m. umarł paź królewski P. Eiderd. Był on, bez wątpienia, najstarszym paziem na świecie, bo miał 100 lat: jeszcze za czasow Jerzego 2go spełniał obowiązek pazią pokojowego.

Podług prywatnych, ale wiary godnych listow, z Londynu (pisze gazeta berlińska) ministrowie na następującem posiedzeniu parlamentu, mają podać projekt restytucyyny bankowy, mający trwać od lipca następującego przez dwa jeszcze lata. Jeżeli zgodzą się dyrektorowie banku na pewne modyfikacye, rzecz ta publicznie roztrząsaną będzie.

(Zotr. Beob.) Ciagle tu wyporzadzają i 4 przewozowe okręty, na których przyszłego lata ma się przedsięwziąć podróż ku północy, w celu nowych odkryć. Dwa z nich, przez ciąsinę Davis, a dwa na wschód Grenlandyi ku północnemu biegunowi przedzierać się mają. Z tey okoliczności, spodziewają się przynajmniej dowiedzieć: czy Grenlandya jest wyspą, albo czy się łączy z Ameryką lub Azyą. (Dawno wiadomo, że z Azyą nie łączy się)

Sir Gore Ouseley, dawniejszy poseł Brytanii W. przy dworze perskim, druknie teraz pod swoim okiem ważne dzieło o tem państwie. Założył w tym celu udzielną w dobrach swych drukarnią, i litery orientalne mającą: co wszystko z Londynu sprowadził. Spodziewają się, że w dziele tem wiele będzie ważnych rzeczy, do historyi i topografii tey części Azyi należących.

Gazety londyńskie przepowiadają zaślubienie się iednego z synow P. Franciszka Burdetta z córką Xiążęcia Marlborough.

D. 29 grudnia zrana w zbrojowni w *Woolwich* (pod *Londonem*) wybuchnął pożar, który wielkie szkody zrzucił.

Podług gazety rzyckiej: od czasu burzy, która 21 października w Indyach zachodnich była, zółta gorączka zupełnie tam zginęła.

Król hiszpański wydał wyrok, iż handel niewolnikami ma być ostatecznie zniesiony w roku 1820, a wykraczający podpadnie surowej karze dziesięcio-letniego wygnania.

P. *Józef Banks*, Prezes Królewskiego Towarzystwa umiejętności, naradzał się kilkakrotnie z Admiralicją, względem uczonej wyprawy, mającej się wystąpić do bieguna północnego, złożonej z 4 wielkich okrętów grenlandzkich, miedzią wybitych.

Wynaleziono tu nowy sposób używania kąpielni. Czynione doświadczenia przekonały o jego użyteczności.

Podczas ostatniej okropnej burzy w Indyach Zachodnich, w samej *Martynice* blisko 1000 ludzi życie utraciło. Trwała tam burza 26 godzin, i 25 milionów franków szkody zrzuciła. Hrabia *Vaugiraud*, Wielkorządca, pozwolił tam bezpłatnie sprowadzać żywność.

Prusy.

Xiążę Pruski *Wilhelm* syn królew., powrócił dnia 15 b. m. z podróży swojej przedsięwziętej do *Petersburga* i *Moskwy*, w towarzystwie generała majora *Natzmer* i Rosyjskiego generała majora *Benkendorf*.

Dnia 4 m. b. stolica nasza utraciła Pana *Wultera*, króle. tajnego radcę pierwszego Profesora fizyki, anatomii i sztuki położniczej, członka, akademii umiejętności, urodzonego w *Królewcu* w Prusiech dnia 1 lipca 1734. Oprócz pism użytecznych, któremi nauki zubożać, zostawił również wielki skarb w swoim anatomicznym gabinecie, który jest dziełem 50letniej niezmordowanej jego pilności, a który Król Jmć z Królewską zakupił hojnością, i każdemu wolny do niego otworzył przystęp.

Niemcy

W *Wiedniu* utrzymują z niejaką pewnością, że sprzymierzeni Monarchowie przy końcu tego lata w *Dysselldorf*, nie w *Spa*, mają się zjechać.

Słychać, że w wielu gałęziach wewnętrznej naszej administracji, mają nastąpić odmiany. Między innymi mówią, że *Internuncjusz* naszego dworu przy Porcie ottomańskiej, *Baron von Sturmer*, zostanie gubernatorem w *Tryeści*.

Xiążstwo *Saxen Weimar*, podało skargę likwidacyjną na seym do austregyalnego rozstrzygnięcia na inne książęce saskie domy, i przeciw *Szwarcburg Sondershausen*.

Las Casás najął sobie prywatną kwaterę, i oczekuje tu rezolucyi, względem miejsca na przyszły swój pobyt. Zostaje on dotąd pod dozorem policji, i choruje na oczy, którą chorobę przypisują bawieniu jego na wyspie s. *Heleny*.

Podług gazety rzyckiej, w zamku praskim wyprzedzają 160 pokoiów.

Włochy

Włochy dnia 3 stycznia. Otrzymało niezawodną wiadomość, że rząd austriacki postanowił przyprowadzić do skutku zamiar swój, względem ustalenia wygodnej, krótszej i tańszej kommu-

nikacji włosko-niemieckiego handlu przez *Clewen Splugenberg* albo *Inlienberg*.

Wszystkie wiadomości o wszczętych w *Neapolu* rozruchach niepotwierdziły się.

W *Pisa* jest teraz najładniejsze powietrze wiosenne. Najpiękniejsze kwiaty wydają zapach. Róży i świeżej jarzyny można dostać w wielkiej obfitości.

Podług wiadomości z *Neapolu* pod 25 grudnia, od kilku dni *Wezuwiusz* płomienie wyrzuca: szczególnym potok płynący trzyma się kierunku dawniejszego, którym płynęła lawa. Wielka liczba mieszkańców tej stolicy chodzi do *Portici* dla oglądania lawy, którą *Wezuwiusz* w wielkiej bardzo ilości w nocy z 23 gr. wyrzucił.

Turcja.

(Z *Kerr. hamb. Konstantynopol*, d. 12 grud.) Potwierdza się wiadomość o wielkim zwycięstwie, odniesionem nad *Wehabitami*, przez jednego z synów Wielkiego rzadcy Egiptu. Listy, z odnogi perskiej odebrane, wspominają o krwawej bitwie, między *Wehabitami*, któremi osobiście dowodził ich naczelnik *Abdallah Ben Sond*, a wojskiem tureckim, zostającym pod rozkazami *Ibraim baszy*, syna Wielkiego rzadcy Egiptu, *Muhamet Ali, Baszy*. Bitwa zaszła pod *Mauwiah* o 7 mil drogi od *Drehych* stolicy *Wehabitów*. *Abdallah* cofnął się do twierdzy *Baridch*, o 4 dni drogi od *Drehych* w okręgu *Kassinum*, i zebrał tam swoje wojska, w nadziei poprawienia utraczonej sławy. Klęska ta miała być tak wielką, iż, jeżeli *Ibraim basza* korzystać będzie ze swego zwycięstwa, całe państwo *Wehabitów* zniszczone zostanie.

Francya

(Z *gaz. berl.*) *Paryż* dnia 9 stycznia. W dniu 5ch królów, dawany był obiad familijny u dworu. Liczba gości wynosiła osób 12.

Praca Kommissji Izby deputowanych nad konkordatem, zdaje się być bliską swojego celu. Pan *Despatye* ma zdawać sprawę z jej czynności.

Dnia 7go było publiczne posiedzenie Izby deputowanych. Na miejsce zmarłego Vice-prezydenta, *Faget de Baure*, wybranym został P. *Ravez* Hrabia *Ambrugeac* złożył w imieniu kommissji uwiadomienie o projekcie do prawa, względem dopełnienia wojska, i wniósł wiele popraw. Na wstępie swojego wniesienia rzekł: iż przyjęty w Europie systemat wojskowy, wkłada i na nas przykry obowiązek, do podobnychże udawania się środków. Skutki naszego prawa konkrypcji ciężą dla całej Europy, a stojące wojska, których pierwsze urządzenie należy się Francji, przynuszą do nienaturalnych wysiłen. Sądząc po zapale, z jakim wielu członków Izby, przed zakończeniem nawet głosu mówcy, cisnęło się do mównicy, dla zapisania się za, lub przeciw projektowi, wnosić można, że te obrady będą nader żywe. Przeciwno prawu będą mówili między innymi: Hrabia *Caumont*, *Barthe*, *la Bastide*, *Salaberry*, *Chabrilan*, *de la Bourdonaye*, *de Cardonele*, *de Bonale*, *de Vlièle*, *Benoit*, *de Marcellus*, *Cornet d' Incourt*, *Macarchy*, *Corbiere*, *de St Aldegonde*. Za prawem: *de Bondy*, *de Serres*, *Chauvelin*, generał *Dupont*, *Beugnot*, *Bourdeau*, *Dupont de l' Eure*, *Sartelon*, *Bignon*, *Morisset*, *Camille Jordan*, generał *La Grange*, *Duvergier de Hauranne*, *Simeone*, etc.

W kommissji, przeznaczonej do roztrząśnienia budżetu, przyduie Xiążę *Gacty*. Sekretarzem jest Hrabia *Beugnot*.

Komitet akademii francuzkiej złożył ministrowi spraw wewnętrznych doniesienie o nowemurządzeniu teatru. Rodzi on założyć drugi teatr francuzki, drugi dla

opery komiczney, a ieden tylko teatr vaudevil, i dwa melodramy utrzymać.

Angielscy bankierowie, *Barring i Irving*, dwaj berlińscy, kilku *Hamburskich i Holenderskich*, znajdują się teraz w *Paryżu*, i ułożyli się z niektórymi z naszych, względem uskutecznienia wielkiej pożyczki.

List ieden z *Paryża*, w gazecie szwajcarskiej umieszczony zawiera: „Jestem tu iak w nowym zupełnie kraju. Wolność, z jaką o wszystkim w *Paryżu* dziś mówią, jest dziwem niepojętym, kiedy się ją porówna z owym przymusem, iaki tu dawniej panował.”

Algierską eskadra, po dwómiesięczney żegludze, wróciła do swoich portów.

Słychać tu znówu, że Hiszpanija ma ustąpić *Portugali* twierdzę *Olivenza*.

(Z *Korr. hamb.*) *Paryż* dnia 9. stycznia. Dnia 30 grudnia, hrabia *Wittgenstein*, półkownik w *Legii Hohlenlohe*, która w *Walencji* garnizonem stała, zastrzelił się z pistoletu, nabitego kilką kulami. Nie wiadomo: co go do tego rozpaczy przywiodło.

Talma przybył tu na powrót — Stróż więzienia w *Douay*, który pozwolił uciec *P. Maubreuil*, został uwięziony.

Po dług gazet naszych, Najjaśniejszy Pan doświadcza bólu chiragry w lewém ręku; co iednak nie przeszkadza jemu pracować z ministrami.

Sztab ieneralny korpusu artylleryi zmniejszony także został od 345 do 300 oficerów.

(Z *Oestr. beob.*) Sławny *Spontini*, kompozytor *Wetstaki i Ferdynanda Cortez*, otrzymał list unarodowienia we *Francyi*.

Przeciwko nowemu dziełu *P. Chateaubriand*, wiele już wyszło pisemek. Jednego z nich jest tytuł: *O systemacie, którego trzymać się należy, ażeby zostać ministrem.*

Jenerał d' *Antichamp* mianowany jest *Gubernatorem Luwru*, na miejsce zmarłego *P. Vaudrent*.

W *Paryżu* utworzyło się towarzystwo przyjaciół sztuk. W liczbie członków znajdują się książęta krwi królewskiej, i książę *Wellington*.

W trybunale pierwszej instancyi departamentu naszego rozpoczęła się sprawa między księciem *Orleans*, a Panem *Julien*, terażniejszym właścicielem sali teatru francuzkiego, którego kupno chce ten książę mieć uznane sądownie za nieważne. Z tego powodu dzielniki nasze przytaczają historią teatru, jak następuje:

„*Pałac Kardynałski*, teraz *Palais Royal*, wymurował w roku 1629 kardynał *Richelieu*, który za życia i testamentem darował go *Ludwikowi XII*, roku 1636. Ten przepyszny gmach z przynależnościami stał się uposażeniem *Filipa I*, księcia *Orleans*, jedynego brata *Ludwika XIV*. Gdy salę widowisk, zwaną opery, zniszczył pożar po dwa razy, książę *Chartres*, oyciec terażniejszego księcia, kazał wystawić na témże samém miejscu salę obszerniejszą i piękniejszą od dawney, i ta to jest terażniejszym teatrem francuzkim. Prawo rok 1791 zniosło uposażenia, mianowicie zmarłego księcia *Orleans*, ale artykuł jego 18 wyjął od tego zniesienia pałac *Luxembourg*, należący do *Monsieur*, teraz *Ludwika XVIII*, i *Palais-Royal*; zachowując je i następcom. Zmarły książę *Orleans*, chcąc zaspokoić swoich wierzycieli, podał pismo do zgromadzenia narodowego, aby mu pozwoliło przedać kilka arkad i salę widowisk. Lecz zgromadzenie to pozwoliło przedać część tylko arkad, wynoszącą 3,500 sążni kwadratowych. Później, gdy książę zamknięto w więzieniu *Opactwa*, wierzyciele jego wyiedłali uposażenie od niego, przedawania nieruchomości onegoż, i w ten czas to sprzedano także salę teatru francuzkiego; teraz książę syn jego chce odzyskać na téj zasadzie, iż nie mogła być sprzedaną.”

Dzienniki tutejsze umieściły list Półkownika Francuzkiego *M...* pisany d. 17 sierpnia z *Tauris* w *Persyi*. Wyraża w nim — „Jest nam tu bardzo dobrze; posiadamy względy Xiążęcia *Abbas-Mirza*, następcy tronu *Perskiego*, który jest jednym z najpiękniejszych ludzi, i który mię mia-

nował swoim adjutantem. Mam pod moimi rozkazami 2000 piechoty, i znaczną ilość dział. Pan *H...* z *Cez* dowodzi 1000 ludzi; tyłaż Pan *B...* z *M...* Płacą nam hojnie. Cieszymy się bardzo, iż w *Persyi* szanują wielce oyczyznę naszą i ziemskow naszych.”

Odebrano w *Kadyx* smutną wiadomość, iż kapry powstańców południowo-amerykańskich zabrały kilka okrętów kupieckich, które z *Vera-Cruz* płynęły, i miały bogaty ładunek, iako to, pastry, sztaby srebrne, farbę szkarłatną, i inne kosztowne rzeczy.

Podczas obrad Izby Parów względem wolności gazet, Xię *Broglie* ganił mocno podany projekt Xiążdz *Montesquiou*, stawając w obronie projektu, udawał z szyderstwem głos i jesta Xiążęcia. Jest to (rzekł) wspaniałym czynem Xiążęcia, iż się łączy z patryotami. Oyciec jego także po wybuchnięciu rewolucyi chwycił się tej strony, lecz iakaż za to od patryotów odebrał nagrodę? Gdyby wola Króla nie była wiadomą — Na te słowa skczył *P. de Tracy* na mównicę, i żądał, aby Xiążdz *Montesquiou* do porządku przywołano: gdyż w brew konstytucyi pozwala sobie mieszać Monarchę w takie rzeczy, i pogróżkami tamuje wolność obrad. Toż samo popierał Xiążę *Montmorency*. Xiążę *Broglie* podziękował swoim przyiaciom, iż się za niego wzięli, i dał mu czas do namysłu. Prosił, aby o tem nic w protokule nie wzmiankowano; co też nastąpiło.

Niderlandy.

(Z *Korr. hamb.*) *Bruxela* d. 1. iego stycznia. Z powodu ukazania się óżnych paszkwilów, czernających Oycę świętego i nasz rząd, wyznaczone są siedzenia.

Pozawczoray mieliśmy tu straszliwą burzę z gradem.

Listy z *Curacao* pod d. 7 października donoszą, iż tam od 8 miesięcy deszcz nie padał, i że wszystko wyschło; drzewa utraciły liście; wiele bydła zdechło. Lękano się, aby nie zabrakło wody do napoju.

Dziennik antwerpski umieścił kilka anegdot o *Bonapacie*, które zapewne udzielił *P. Las Cases*. Przytoczymy z nich następujące: Powiedział *Bonaparte* o *Neju i Muracie*: Poczytuę ich za najwaleczniejszych ludzi; lecz, gdyby mieli więcej ze dwie uncye rozumu, byliby może największymi tchórzami. — Czytano mu gazety angielskie, donoszące o śmierci *Murata*. Na to słowo: rozstrzelany, zawołał: *Kalabryczykowie okazali więcej wspaniałości i ludzkości...* Czytaj *WPan* daley. Ani iedney łzy nie uronił. — Rozmawiając poufale z Jenerałem *Bertrand*, zapytał się go: do iakiej strony w początkach rewolucyi należał? Do strony konstytucyjney (odpowiedział *Bertrand*); a walcząc za tron i nietykalność Monarchy, ledwo mi nie zginął w zamku *Tuilleries*. — A *WPan*? (odezwał się do *Las Cases*, uszczypanwszy go za ucho) Lecz się go nie pytam. Wszak *WPan* wyniołeś się z kraju; byłeś *Arystokratą*. Osobliwszą iednak jest rzeczą, iż z nas trzech, ja byłem *Republikaninem*. — Nieinaczej, bardzo osobliwszą, (odpowiedział *Bertrand*); musisz atoli *Panie* przyznać, iż oddawna przestano cię liczyć w tej klasie.

P. Maubreuil, oskarżony, iak wiadomo, o kradzież klejnotów żony *Hieronima Bonaparte* tego, umknął d. 1 b. m. wieczorem z więzienia w *Douay*. Rozesłano za nim listy gończe do wszystkich miast pogranicznych. Sądzą, iż uda się do *Niderlandów*.

A m e r y k a

Dalszy ciąg poselstwa prezydenta Stanów na otwarcie posiedzenia kongressu: (Ob. Nr. 6 K. L.)

Układy z Hiszpanią względem krzywd naszego handlu i oznaczenia granic, co do głównej rzeczy, są w tym stanie, jak były podług ostatniego uwiadomienia mojego poprzednika Kongressowi danego. Widoczną polityką rządu hiszpańskiego było, zwlekać te układy, a w przyjaźnej skłonności ku Hiszpanii, w oczekiwaniu, że rząd jej, przez uczucie sprawiedliwości, do wzajemnego również słusznego ułożenia się przystąpi, rząd nasz zezwolił na to. Niedawno, ze strony rządu hiszpańskiego okazane zostało naleganie, o kończenie tych układów, na co się i rząd nasz chętnie w odpowiedzi swej zgłosił, i należy spodziewać się, że pojednawcza i przyjacielska polityka, która zawsze radami naszymi kierowała, może do słusznego i zaspakajającego przywieść ukończenia. Tym czasem wiedzieć potrzeba, iż dotąd żadnej jeszcze nie uczyniono propozycji, z którejby się wypadku tego spodziewać należało.

Dawno już przewidziano, że walka między Hiszpanią, a jej koloniami, wielkim stanie się interessem dla Stanów Zjednoczonych. Naturalną było rzeczą, że obywatele nasi wzruszeni zostaną okolicznościami sąsiadów naszych. Zdawało się podobnem do prawdy, że ciągła walka na brzegach naszych i w sąsiedzkich nam krajach, handel nasz przerwać, a razem osoby i własność obywateli naszych dotknąć muszą. Przewidzenie to sprawdziło się. Osoby, które pod powagą obydwóch stron prowadziły handel, poniosły podobne szkody, a w wielu zdarzeniach wynagrodzenie odmówione zostało. Przez cały ciąg tej walki, Stany Zjednoczone bezstronną zachowały neutralność: gdyż nie tylko w ludziach, ale ani w pieniądzach, ani w okrętach lub potrzebach wojennych, żadnej pomocy nie dały. Walkę tę uważały one, nie za pospolite powstanie, albo bunt podniesiony, ale za wojnę obywatelską, między równymi prawie stronami, które co do neutralności równe mają prawa. Porty nasze dla obu stron równie otwarte były: a produktu naszego kraju również przez obie strony wyprawdane być mogły. Jeżeliby te osady swoją wolność odzyskać miały, teraz potrzeba oświadczyć, że rząd ten ani korzyści handlowych i innych nie szuka, lub od nich nie przyjmie, które od wszystkich innych narodów przyjęte nie są. Tym sposobem, kolonie staną się stanami niepodległymi, które od wszelkiego względem nas zobowiązania się lub obowiązku, na zasadach słuszonej wzajemności nieopartych, zupełnie są wolnymi. (Dalszy ciąg później.)

RZUT OKA NA STAN POLITYCZNY ŚWIATA.

(Z guz. Rys. Zuschauer.) Gazety opowiadają zwyczajnie w szczegółach ważne lub mniej ważne wypadki dzienne. Dobrze czynią. Jest to ich powinnością. Lecz, żeby z tych wypadków uczyć się historii, której one są osnową, a przez to podnieść pożytek z czytania gazet, potrzebną jest rzeczą, kiedy niekiedy, od tego chaosu nieco się usunąć, i uwolniwszy się od przeszkody szczegółów, objąć całość. Zdarzenia dzienne są jednościami długiego szeregu liczb. Każda w szczególności może mieć tylko małe znaczenie: miejsce, które w szeregu zajmuje, nadaje jej prawdziwą wartość.

Rossya, pierwsza ściera na siebie uwagę, nie tylko szczęśliwych jej mieszkańców, lecz i całej Europy. Zdrowie ci, wspaniała Ojczyzno! Jesteś dzisiaj pychą swych synów! w dziejach staniesz się prawdziwą ozdobą swojego wieku! serce moje radością jest przepelnione również jak i każdego patrioty, kiedy rozważam twój wzrost; twoją postać obecną i twoją przyszłość. Lecz nie będę malował twojego obrazu. Najwierniejszy rys zdawałby się tylko stroniczną pochwałą. Bojaźliwe oko twoich skrytych nieprzyjaciół i zawistników; śmiały wzrok twoich przyjaciół, zwracających na ciebie uwagę; wysokie uczucie każdego Rossyanina przy wymówieniu imienia *Alexandra*; są najocewistszym dowodem twojej wielkości, twojej potęgi i twojego szczęścia.

Zwracać się, od kwitnącej młodością Rossyi, ku

starożytnym germańsko-łacińskim krajom, jest to samo, co przejść z łagodnego poranku wiosny do jesienno-wieczora. Lepiej zwróćmy oko za Ocean, na transatlantycką Europę. Tak jest: i tam jest Europa! pokolenia bowiem europejskie używają tam europejskiej kultury, jako oycowskiego dziedzictwa, i kształcą ją. Nasza część świata opasuje wokoło atlantyckie wody, tak jak niegdyś świat greko-rzymski opasywał śródziemne morze. I tam jest kwitnąca młodość, a po upłynieniu jednego wieku, stosunki między Rossyą a Europą zamorską, stać się może główną ośnową historii.

Gdy północno-amerykańskim stanom udało się uwolnić od tych stosunków, w których one były nie jako zakładem dla pożytku Anglii ustanowionym, i ogrodem warzywnym dla ich administracji politycznej, nadały sobie konstytucyą, jakiej wymagała właściwa potrzeba tworzącego się państwa handlowego, i stosowną do jeograficznego ich położenia. A położenie to, jak, ich zachęcało i czegoż im nie zapowiadało.

Ocean tworzy na ich pobrzeżu długie pasmo wygodnych portów. Mieli drogę urotowaną do tego wszystkiego, cokolwiek dziełem handlu być może. Za nimi rozciągał się prawie również niezmierny kraj, w zupełnej jeszcze sile nieużywany i bogactwami napełnionej ziemi, w różnym kierunku spławnymi przerzniętymi rzekami. Użyli trafnie tego wyposażenia. Rozległe kraje, od wielu z tej strony morza leżących państw, zamienione zostały w pożyteczne prowincje; miasta prędko u nich powstały, do znaczenia, bogactw i okazałości przyszły, aniżeli w niektórych częściach dawnego świata dom jaki wiejski zbudowano. Ludność w przeciągu lat zrostu zwiększyła się we trójnasób: a nawet liczba stanów więcej jak o połowę się powiększyła. Handel ich rozciąga się na wszystkie morza, i co chwila staje się oni potężniejszymi rywalami Anglii. Emulacya z tym państwem, coraz się powiększa, i nieustannie, aż póki jej nieprzyćmi. Wyniosły dumny ton, jaki dla wielu państw Anglia okazuje, ułatwia Amerykanom osiągnięcie tego celu. W Szwecyi i Chinach, na mocy traktatów, zajęli miejsce, które Anglicy niegdyś posiadali; na morzu śródziemnym przymusili rozbojników morskich do obawy, którą niegdyś tylko dla flagi angielskiej mieli, i gorliwie szukają tam jakieś osady, za pomocą których mogłyby zrównać się w korzyściach, jakie Anglia z Gibraltaru i Malty odbiera. I dokazał tego, jak tylko nowe nieporozumienia w Europie głośniejszym uczynią życie utrzymywania w równowadze potęgi angielskiej na morzu. Codziennym zatrudnieniem Amerykanów jest, dążenie do tego celu; a gdyby im konstytucya ich pozwoliła trzymać wojska na obcej ziemi; kto wie, czyby się wkrótce nie spotkały na polach Europy z angielskimi, tak, jak ich eskadry mierzyły się z flotami angielskimi.

ROZMAITE WIADOMOSCI

Zawinął z Sztokholmu do Stambułu bryg. *Apparence*, naładowany kulami dla rządu tureckiego. W *St. Mito* pieką suchary, złożone w połowie z pszennej mąki i kartofli, gotowanych parą i zarabianych bez wody. Okręt, który z *Terre-Neuve* (Nowej ziemi) powrócił, i wziął z sobą pakę takich sucharów, przywoził je nazad bez żadnego zepsucia.

WILNO DNIA 22 STYCZNIA 1818 ROKU

— Wilno —

Wileńskie Towarzystwo Dobroczynności, podając przy niniejszej gazecie do powszechneney wiadomości, mowy miane na publicznem Towarzystwa posiedzeniu dnia 16 przeszłego miesiąca grudnia; gdy z dołączonego wykładu stanu Towarzystwa znaczne na Członkach Towarzystwa składających okazują się remanenta dobrowolnych ofiar, i gdy przyponiesionych w tym roku niemałych wydatkach, dom Towarzystwa mieści teraz w sobie około 400 osób; oprócz ubogich wsparcie zmiasta biorących; z powodu tego Towarzystwo w naglących zostając potrzebach; wzywa wszystkich członków swoich zawinających ofiary; ażeby w jak najkrótszym czasie raczyli wnieść do kasy Towarzystwa należne opłaty, czy to w gotowych pieniądzech; czy też w zbożu lub innych do żywności potrzebnych produktach, które wszystkie po cenie targowej przyjęte zostaną. Towarzystwo spodziewa się, iż Członkowie zawinający zapisane ofiary zechcą uiszczyć się bez zwłoki z tego świętego długu, który jedynie przez litosć nad nędzą biednych na siebie ochoczo zaciągali.

W przyszłą niedzielę dnia 27. t. m. dana będzie ostatnia maskarada przeznaczona na tenże cel jak poprzedzająca, to jest, na dochód ubogich: Maski, o których słyszeć się daje, każą liczne spodziewać się zgromadzenia.

W drukarni XX. Pijarów u Alexandra Zołkowskiego.

D. 15 t. m. wyszedł z druku Ner 106 *Typo-dnika Wileńskiego* w którym są następujące materiały: Actum Kommissji odprawowanej przez PP. Kommissarzów Króla JM. od d. 19. Januaryi do dnia 15 Februaryi 1840. O strzelanie z łuku od zboru na Kościół S. Michała i o burzerie zboru. etc. — Tamara albo Jezioro Pokutników, Powieść Indyjska z *Bufflera*. — Bajka Trzewik, Bót, i Pantofel, *Karasia* — Dalszy ciąg rękopismu znalezionego.

Ogłoszenie Prenumeraty:

Pamiętnik magnetyczny wileński wydawany będzie na r. 1818 w następnym porządku: Nr. IX wydzie d. 31 marca, Nr. X d. 30 czerwca, Nr. XI d. 30 września, Nr. XII d. 31 grudnia. Te cztery numera składać będą *Tom trzeci* rzeczonoego Pamiętnika, którego pierwsze dwa tomy wyszły w ciągu r. 1816 i 1817. Prenumerata roczna miejscowa kosztuje rub. srebr. 2½. Prenumerować można u *Alexandra Zołkowskiego* w Xiegarni XX. Pijarów. Prenumerata roczna z pocztą kosztuje rub. srebr. 4 i prenumerować można w *Gazetnej Expedycji* przy Pocztańcu litewskim; lub po kantorach pocztowych, należących do tegoż Pocztańtu.

OGŁOSZENIE.

1. Od Litewsko Wileńskiego Gubernialnego Rządu powtórnie ogłasza się: iżby żądający kupić Skarbowy murowany w mieście Szawlach Dóm, raczyli przybyć dla licytacji i kupienia onego do tutejszej Skarbowey Izby do terminu: pierwszy 23go, drugi 26go i trzeci ostatniego 30go miesiąca Kwietnia terażniejszego Roku. — Roku

1818go miesiąca Stycznia 16go dnia — Jan Iskrzycki Asesor Rządu Guber. — Expedytor Jan Sokolowski — Naczelnik Stolu F. Perzanowski.

1. Od Rządu gubernialnego Mińskiego ogłasza się iż w tutejszej skarbowey Izbie na wzięcie w dzierżawę do 1819 roku Mińskiego odkupu, będą odbywać się licytacje: pierwsza 5go, druga 8go a trzecia ostatnia 11. miesiąca terażniejszego 1818 roku; zyczący zaś wzięć takową dzierżawę, zechcą na pomienione terminy licytacji przybywać do tutejszej Skarbowey Izby, z pewnemi warunkami, gdzie im okazane będą warunki. Dnia 12 stycznia 1818 roku.

Sowietnik Czochłokow.
Sekretarz Arcimowicz.

1. Kommissya Sądowna Edukacyjna Gubernii Wołyńskiej, Podolskiej i Kijowskiej, uwiadamia Publiczność, iż w dniach 21 i 22 stycznia 1818 roku idącego 1818, będzie się odbywać Licytacja arendowney posesyji Dobra Pojezińskich, Kamhyana w powiecie Dabieńskim, Gubernii Wołyńskiej, składających się z wsi Kułahynina, Ostrows, Białobrzeża, Zarudzis, Ozeran, Spasowa, Wołicy, Zamłowa, Boojak i Narajowa, w gruntach dobrych, polnych, łąk, mających w ogółie 442 przymarków 576, opłacać winnych Funduszowi Edukacyjnemu corocznie po rub. sr. 7167 kop. 9½ — Warunki Posesyji ogłoszone będą przy licytacji, która na pierwszy i drugi termin odbędzie się będzie w Kontraktewem mieście Kijowie przez zesłanego tam Kommissyji Członka a na ostatnim terminie, w Gubernii Wołyńskiej w mieście Powiecie Krzemieńcu, w miejscu zasiadania tutejszej Kommissyji — Dnia 22 Stycznia 1818. N. 22450.

Członek Kommissyji, Wołyński Wice-gubernator Filip Hr. Plat.

Pisarz Rudzki.

1. Niżej podpisana, wzięwszy w zastaw w roku 1817, Apryla 11 dnia Kondycyą, w Lidzkim Powiecie w okolicy Podborza położoną dziedzicztwa JP. Karola Kosińskiego, za złotych polskich 1800; co teraz z repacyą uczyni do 2,000 złotych, a przeto, chociaż ta posesya brzmi iż nadto na prawie zastawnym, jednak w samej rzeczy ledwo wartosć zastawy wynosi. Co rzetelnie donosząc podpisuję —
M. Jundziłowa Sędzina Gran. Pttu Lidzkiego.

1. Niżej podpisany, na wyżej drukowane doniesienie W. Jundziłowej Sędziny Graniczney Pttu Lidzkiego, ma honor zapewnić; iż jemu, właścicielowi folwarku *Podborza*, nie *kondycyji*, jak w tem doniesieniu jest nazwany, data już sąsiada 10,000 złotych; a zatem dobrze znać muszą jego wartosć rzeczywistą, nie zaś tylko na prawie zastawnym brzmiącą.

Karol Kosiński.

1. Chcący wziąć na siebie oświecenie ulic miasta Wilna, lub tylko dostarczenie potrzebnych do tego materiałów, wzywają się na dzień 24 bieżącego miesiąca stycznia, do Izby Skarbowey Wileńskiej dla licytacji. Dnia 21 stycznia 1818 roku.

1. Znajduie się Dom do przedania, sytuowany za Bramą tatarską pod Nrem: 858, ktoby zyczył nabydź ma się udać do W. Budkiewicza w własnym jego domu pod Nrem: 264. na przeciw Starey Policji, dla ułożenia się względem wyżej wspomnionego do przedaży Domu.

3. Sąd Taxatorsko Exdymizorski w majątności Horawcu w powiecie Borysowskim sytuowany, skutkiem Remissy sądu Głównego Mińskiego zgo Departamentu pod dniami 22gim septembra 1817 zaświerz, taxę oraz exdymiz-

zją majątności Horawca w powiecie Borysowskim, a Gaziwa w powiecie Wileyskim leżących przeznaczającej, agitujący się, uprzednią swą awizacją przez gazetę Kuryera Lit. wszystkich kredytatorów i Pretensorów W. Benedykta Bołtucia b. Pisarza Ziem. powiatu Słuckiego, o terminie powtórnego zjazdu swojego na dzień 16 miesiąca Decembra roku bieżącego naznaczonym, zawiadamiając, niestanność ich pod warunkiem ammissyi zastrzeżł; Kiedy jednak tenże Sąd dostrzeżę, że ciż kredytatorowie jedni bardzo w małej liczbie w czasie ude-terminowanym stanność swą oświadczyli, a dalsi ani sami przez się, ani przez Plenipotentów swoich niejawili się; jakowym powodem Sąd na stratę czasu w próżnym oczekiwaniu, a Marsa kredalna na uszczuplenie fundu-
szu narazonemi zostają; kiedy w stosowność do wyrazów Remissy: „Nieczyniąc żadnych zwłok i odkładów, niezwa-
sając na niestanność lub odstąpienie którekolwiek stro-
ny” Wyraźnie czynić zwłokę zaprzeczającej; obok tego i w własnym przekonaniu swoim nieupatrując szczególnych pobudek do odroczenia, polecone sobie dzie-
ło znajduje się w obowiązku najszybszego ukończenia; a z przyczyny samej tylko niestanności kredytatorów, po zycieciu czasu napróżnym ich przyjscia oczekiwaniu; nie-
mniey powodem zbliżonej kadencyi Trykrołskiej Akt ju-
rydykcyi swojej odroczyć musi; przeto toż sądy swoje odwołać na dzień trzynasty marca roku następującego 1818go każąc, powtórzoną awizacją do gazetę Kuryera Lit. wszystkich kredytatorów i pretensorów W. Benedykta Bołtucia ten jeszcze raz ostatni wzywac postanawia. Ażeby zaś w takowym terminie 13go Marca 1818, ciż kredytatorowie i pretensorowie zdatateczną gotowością sami przez się, lub przez Plenipotentów swoich do Sądu niniejszego stawali; niemniey w stosowność do Remissy Sądu Głłgo Mińskiego zgo Departamentu niedoimki Skar-
bowe ze składek kredytorskich utatwiać determinującej, ażeby każdy z Kredytorów i Pretensorów w proporcya do każdego tysiąca złotych w dopominku niesionego po pięć rubli srebrnych na cel oplacenia poszlin Skarbowi Mo-
narszemu należnych, remanentem na folwarku Gadziwie pod konkurs idącym zaliczających się, wespół z Salaryami Dekretem Remissyynym Sądu Głłgo Mińskiego zgo De-
partamentu dla Sądu i jego Kancellaryi, tudzież komo-
ników i Woznego przez Sąd niniejszy zadeterminowane mi, pod kwit kancellaryi tegoż Sądu przed wpisaniem aktoraśu swojego wniośł i zaliczył; pod nieochybnym rozciągnięciem warunku zakreślenia amissyi, nakazuje. I naostatek ażeby żaden z kredytorów i pretensorów nie-
wiadomością w tey mierze składać się nie mógł; przez niniejszą awizacją kosztne administracyi utatwić się mając, ostrzeżę. Dan 1817 Decembra 22 dnia.

Franciszek Gurski Exdywizor Przewodzący
Wiktor Jabłoński Podsedek Słucki Exdywizor.
Ignacy Pokleuski Koziel Pisarz Ziem. Ptu Borys. Exd.
Józef Kozaryn Sądu Exdyw. Regent.

3. Wedle Ukazu Jego Imperatorskiej Mości Samowła-
dnącego całą Rosyją etc. etc. etc.

Pozew Edyktalny z powództwa Urodzonego Piotra Zienkowicza byłego Chorążego i Sędziego Granicznego Pttu Oszmniańskiego przed Sąd Taxatorsko Exdywizorski w majątności Równopola w Ptoie Oszmniańskim za Remissją Sądu Głłgo Litewsko Wileńskiego zgo Departamentu ufundowany, po urodzonych, Michała Hrabiego Tyszkiewicza Pułkownika woysk Polch i Kawalera, Marcina Ważyńskiego Marszałka Pttu Oszmniańskiego, Macieja Zabłockiego Prezydenta Granicznego Oszmniań, Barnabę Dederkę byłego Prezydenta Sądu Głłgo 1go Departamentu, Joachimowi Butkarynowi Marszałkowi Pttu Wolkowskiego, Kazimierzowi i Antonelli Czechowiczom Marszałkom byłym Pttu Oszmniańskiego. Hektorowi Karędze Marszałkowi Pttu Kalwaryjskiego, Ambrożemu byłemu Podkom. Pttu Oszmniań. Aloizemu Potucznikowi byłych woysk Polskich Jankowskim Samuelowi Wołkowi byłemu Prezydentowi Ziemskiemu Oszmniańskiemu, Kazimierzowi Rodkiewiczowi byłemu Sędziemu Grodzkiemu Oszmniań, Benedykt i Mechtylda Jasiwiczowny, Teresę Narkiewiczową, Jana Iwazkiewiczą, Marcina Bielskiego, Fortunatę z Klimińskich Zienkiewiczową Chorążyną była Pttu Oszmniańskiego, Walentego Jankowskiego Sędziego Granicznego Oszmniań, Andrzeja Potockiego Sędziego Granicznego Pttu Wiłkomirskiego, Adama Woiniasza, z Xiędza Morsztyna Michalskiego Proboszcza Szorsowskiego, Andrzeja Zmijowskiego Rotmistrza Ptu Słonińskiego. Antoniego i Izabellę Chądzyńskich Sowień-
ków Tytularnych i Strabczych Pttu Oszmniań, Joannie i Dominice Czernikownom, Janowi Remberowiczowi Regentowi Ziemskiemu Słonimskiemu, Adamowi Kojackiemu Sędziemu Granicznemu Pttu Oszmniań, Antoniemu Gabryłowiczowi Skarbnemu Pttu Oszmniańskiego, Aniele i Bogumi-
łę Bogusławskie in post Pobiedziskim Mikołajowi Leszczyńskiemu. Justynowi Jasinskiemu Sędziemu Granicznemu Pttu Wileńskiego, Janowi Packiewiczowi Kspitanowi woysk Rosyjskich, Szymonowi Mietmiewiczowi, Starozakonnemu Klacze kupcowi i Obywatelowi Wileńskiemu, Staroza-

konnemu Zelikowiczowi w Sołach mieszkającemu, oraz da-
szym kredytorem, i pretensorom do konkursu należącym, Po Wincentego Borkiewicza Sędziego byłego Ziemskiego Pttu Zawileyskiego, Sukcessorom zeszłego Piotra Teczyl-
łowskiego Biskupa Belineńskiego, Xięcia Karola Radziwił-
łę, Władysława Mostowskiego, Julia Grafińnią Judycką in
post Radziwiłłową Xnę Berdyczewską, Barbarę z Szczy-
tow Rudominową Chorążyną była Brasiłwską, Tadeuszowi Kundziczowi Biskupowi i całej prześwieatney Kapitu-
le Wileńskiej, Ignacego Zawiszę Marszałka byłego Pttu Ko-
wieńskiego, Jana Zienkowicza Pułkownika woysk Polskich,
Adama Brońca Marszałka dworu Saskiego, Ignacego i Lu-
dowikę Chomińskich Szambelanów dworu Polskiego, Suk-
cessorom zeszłego Jerzego Lipnickiego Podstolego Inflan-
dzkiego, Adwokata Sądu Głłgo Litewsko Wileńskiego zgo
Departamentu, Starozakonnego Judela Newtelowicza Grus-
zkę, Starozakonnego Rytowta Berkę mieszkańców Witeb-
skich i dalszych wszystkich wierzycielow, Pretensorow,
Debitorow, i jako fundusze na satysfakcyą wierzycieli po-
święcony utrzymujących. Stosownie do ogólnego ze wszy-
atkami Obzałowanymi na Sądzie złożyć się mającego ra-
chunku, i objaśnienia, z któremi Załóżacy uszyrchley u-
chodząc sam, iakożęż wszystkim Debitorom zmniejszając
expensa, i akraćając proces, o terminie Dekretem zjazdow-
wym na oczewistą rozprawę naznaczonym awizując; poży-
wa w prośbach w skutek Dekretu Sądu Głłgo Litewsko
Wileńskiego zgo Departamentu na dniu 22gm miesiąca,
7bra 1817 roku zapadłego taxę i exdywizyą Równopola na-
znaczonego, i Dekretu zjazdowego Taxatorsko-Exdywizor-
skiego w Równopolu na dniu 16 mca Xbra 1817 zapadłego
i ogłoszonego, z terminem stawania wszystkim Kredytorem
Debitorom, i pretencorom w dniu 20 miesiąca 7bra 1818
roku i złożenia Komportacyi; oraz aktow inkwizycyi, kalku-
lacyi, weryfikacyi determinującego, o nakazanie w tymże
terminie pod utratą wszelkich pretensyow spełnienia kom-
portacyi, i przytapienia do oczewistego wyroku o detrun-
katę nadpiśł, tak o konto kapitałów, jako też procentow
co do summ realnych, o kassatę pretensyow niesprawiedli-
wie poformowanych, i o extradyccyą obllgow, do satysfakcyi
ogólney widzi być obowiązanym; przeto z wyra-
żonemi dopiero Obzałowanymi, i w podobnym rodzaju z da-
szemi Debitorami, Kredytorsmi, i pretensorami okazać się
mogącemi: o przyjęcie całkowitey satysfakcyi za ich nale-
żności na funduszu pod konkurs oddanym. Co zaś do Ob-
żalowanych debitorow i Obzałowanego Borkiewicza Sę-
dziego byłego Ziemskiego Pttu Zawileyskiego isko Kawen-
ta, i za dług Houwalta byłego Prezydenta Grodzkiego
Powiatu Wileńskiego na kamienicy Załóżącego oparty od-
powiadającego, a rekognicyą summ, za dowodami pisma i
rachunkami wyisnić się mających, o uznanie Obzałowane-
go Sędziego Borkiewicza odpowiedzialnym stosownie do
jego opisu. I o lokacyą na tem funduszu, czyli o rozdział
proporcjonalny pomiędzy realnych wierzycielow. Nako-
niec o decydowanie tego wszystkiego co przez wyniesio-
ne i na pierwszym terminie zjazdu Sądu Exdywizorskiego
do Dekretu łączone żaloby objęte, i przez sprawę do-
wiedzionym zostanie: Salva melioratione tey żaloby.

Roku 1818 mca Januar. 12 dnia. Wozny niżej pod-
pisany zeznając iż takowy pozew w sprawie Piotra Zienko-
wicza byłego Chorążego i Sędziego Granicznego Ptu O-
szmniańskiego. Po JWW. JWPanow, Michała Hrabiego Tysz-
kiewicza Pułkownika woysk Polskich i Kawalera, Marcina
Ważyńskiego Marszałka Powiatu Oszmniańskiego Macieja Za-
błockiego Prezydenta Sądu Granicznego Ptu Oszmniańskie-
go, oraz dalszych w żalobie wyrażonych Kredytorow, i
pretensorow. Po JO. JW. Wincentego Borkiewicza Sę-
dziego byłego Ziemskiego Pttu Zawileyskiego JO Xięcia Ka-
rola Radziwiłłę, Sukcessorom zeszłego Piotra Teczyl-
łowskiego Biskupa Belineńskiego, Władysława Mostowskiego
JO. Julią Grafińnią Judycką in post Radziwiłłową, Xnę Ber-
dyczewską, Barbarę z Szczytow Rudominową Chorążyną
byłą Brasiłwską, Tadeuszowi Kundziczowi Biskupowi, i
całej prześwieatney Kapitułe Wileńskiej, Ignacego Zawiszę
Marszałka byłego Pttu Kowieńskiego, Janowi Zienko-
wiczowi Pułkownikowi woysk Polskich, Adama Brońca
Marszałka dworu Saskiego, Ignacego i Ludowikę Chomiń-
skich Szambelanów dworu Polskiego. Sukcessorom zeszłego
Jerzego Lipnickiego Podstolego Inlandzkiego, Adwo-
kata Sądu Głłgo Litewsko Wileńskiego zgo Departamen-
tu. Starozakonnego Klaczkę kupca i obywatela Wileńskie-
go, Starozakonnego Judela Newtelowicza Gruszkę, i Sta-
rozakonnego Rytowta Berkę mieszkańców Wileńskich, i
dalszych debitorow do powiększenia masy funduszu nale-
żących przed Sąd Taxatorsko Exdywizorski w majątności
Równopola w Ptoie Oszmniańskim ufundowany, i wyniesio-
ny do Kuryera Litewsko Wileńskiego dla trzykrotney awi-
zacyi podałem, a tym wszystkim którzy nie są w tey Gu-
berni zamieszkałi ad valvas przybiłem.

Bonawentura Bancewicz W. P. W.
Roku 1818 mca Januar. 12 dnia przed aktami Ziem-
Pttu Wileń. stawiając osobiście wożny w górze wyrażo-
ny podanego pozwu relacyą zeznał.

Przyjąłem Dominik Romanowicz Ziem. Pttu Wileń.
Regent.

Wilno Dnia 22 Stycznia 1818 Roku.

O B W I E S Z C Z E N I E

Polne Prowiantskie Kommissyonierstwo oddzielnego Litewskiego Korpusu, stosownie do woli JEHO CESARZOWICZOWSKIEY MOSCI i WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTYNA PAWŁOWICZA, wzywa niniejszym życzącym weyść w targi licytacyjne na dostawę dla tegoż korpusu zapasow prowiantu i furazu, od daty 1go czerwca 1818 do dnia 1go stycznia 1819 roku, a szczegolności: dla oddziałow Gwardyi, Kompanii Artylleryi i innych Komend w Warszawie znajdujących się, do Warszawskich i Pragskich magazynow: mąki 12565 четwertни 4 четверыков lub też żyta 18253 korcy Warszawskich, krup 1528 четwertни 3 четверыков 2½ garcy, owsa 57195 четwertни 4 четверыков 6 garcy, siana 247721 pudow 10 funtow, słomy 57825 pudow 20 funtow. Dla 27 pieszey dywizyi rozlokowaney w Grodzieńskiej Gubernii w powiatach: Lidzkim, Nowogrodzkim, Slonimskim, Rożańskim, Kobryńskim, Brześć-Litewskim, Wołkowyskim, Grodzieńskim i Prużańskim; niemniéy, dla nienależących do tego korpusu, lecz w obrębie onego znajdujących się miejscowey straży: grodzieńskiego garnizonowego batalionu, i Powiatowych Inwalidnych komend, a w ogóle na Grodzieńską Gubernią mąki 50,527 четwertни, krup 5780 четwertни 5 четверыков 2 garcy. Dla 28ey pieszey dywizyi rozlokowaney w Gubernii Wołyńskiéy, w powiatach: Dubieńskim, Luckim, Kowelskim, Włodzimierskim Ostrogskim, Zaslawskim, Rowieńskim, Krzemienieckim, i Starokonstantynowskim; niemniéy, dla nienależących do tego korpusu miejscowey straży Powiatowych Inwalidnych Komend, a w ogóle na Wołyńską Gubernią: mąki 59441 четwertни 2 четверыки, krup 5706 четwertни, 7 четверыков 7½ garcy. I w Obwodzie Białostockim dla nowo-formujących się dwóch grenadyerskich i jednego karabiniernego polków, w Powiatach: Bielskim i Brańskim; tudzież, dla nienależących do korpusu: miejscowey straży: Białostockiego garnizonowego batalionu, i powiatowych Inwalidnych komend, a w ogóle na obwod Białostocki: mąki 15807 четwertни 4 четверыков, i krup 1294 четwertни 3 четверыки 5 garcy.

Targi na dostawę prowiantu i furazu dla woysk w Warszawie i okolicach onéy kwartierujących, w myśl woli JEHO CESARZOWICZOWSKIEY MOSCI WIELKIEGO XIĘCIA ogitowane będą, w tém Kommissyonierstwie w miesiacu marcu roku bieżącego targ

O B Ъ Я В Л Е Н И Е.

Полное Провиантское Коммиссионерство отдельнаго Литовскаго Корпуса, по повелению ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЫСОЧЕСТВА ГОСУДАРЯ ЦЕСАРЕВИЧА и ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ КОНСТАНТИНА ПАВЛОВИЧА, дѣлаемъ чрезъ сѣ вызовъ желающихъ къ торгамъ на поставку для продовольствія сего корпуса съ 1го Июня 1818 по 1е Генваря 1819 годовъ провианта и фуража, именно: для Гвардейскихъ полковъ, Артиллерійскихъ ротъ и прочихъ Командъ въ Варшавѣ находящихся въ Варшавскіе и Прагскіе Магазины муки 12,565 четвершей 4 четвериковъ или вмѣсто оной ржи 18,253 Варшавскихъ корцовъ; крупъ 1,528 четвершей 3 четвериковъ 2½ гарнцовъ, овса 57,195 четвершей 4 четвериковъ, 6 гарнцовъ; сѣна 247,721 пудъ 10 фунтовъ, соломы 57,825 пудъ 20 фунтовъ. Для 27 пѣхотной Дивизіи расположенной Гродненской Губерніи въ повѣсахъ: Лидскомъ, Новогрудскомъ, Слонимскомъ, Рожањскомъ, Кобринскомъ, Брестъ-Лицковскомъ, Волковискомъ, Гродненскомъ и Пружанскомъ, а такъже для не принадлежащихъ къ корпусу, но въ радиусъ оного находящихся внутренней спражи Гродненскаго Гарнизоннаго Башаліона и Уздѣныхъ инвалидныхъ Командъ, всего по Гродненской Губерніи муки 50527 четвершей, крупъ 5780 четвершей 5 четвериковъ 2 гарнцовъ. Для 28 пѣхотной дивизіи расположенной Волинской Губерніи въ Повѣсахъ: Дубенскомъ, Луцкомъ, Ковельскомъ, Владимирскомъ, Оспрогскомъ, Заславскомъ, Ровенскомъ, Кременецкомъ и Сняроконстантиновскомъ; а такъже и для не принадлежащихъ къ Корпусу внутренней спражи: Уздѣныхъ инвалидныхъ Командъ всего по Волинской Губерніи: муки 59,441 четверши 2 четвериковъ, крупъ 5706 четвершей 7 четвериковъ 7½ гарнцовъ и въ Бѣлостокской области для формирующихся вновь двухъ Гренадерскихъ и одного Карабинернаго полковъ въ Бѣльскомъ и Бранскомъ Повѣсахъ, равно не принадлежащихъ къ корпусу внутренней спражи Бѣлостокскаго Гарнизоннаго Башаліона и уздѣныхъ инвалидныхъ командъ всего по Бѣлостокской области: муки 15807 четвершей 4 четвериковъ и крупъ 1294 четвершей 3 четвериковъ 5 гарнцовъ.

Торги на поставку провианта и фуража для войскъ въ Варшавѣ и окрестности квартирующихъ съ утверждения ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЫСОЧЕСТВА ЦЕСАРЕВИЧА будутъ производиться въ семь Коммиссионерствѣ въ мартѣ мѣсяцѣ сего года,

первый, 11, drugi 13, a трzeci 15 dnia marca, a przytém na dobiecie targow dni trzy 17, 19. i 20 dzień tegoż miesiąca marca. Dla woysk zaś w granicach Państwa Rossyyskiego rozpołożonych. Stosownie do urzadzenia Prowiantskiego w dniu 23 marca 1816 roku Naywyższym Rozkazem konfirmowanego, czynione będą targi w Skarbowych Izbach w Grodzieńskiéy, na dostawę prowiantu wyrachowanego na Grodzieńską Gubernią w miesiącu lutym r. b. targ pierwszy 4, drugi 6, a trzeci 8go, dnia lutego, nadto dni trzy dla dobiecia targow 10, 12. i 14 dzień tegoż mca; w Gubernii Wołyńskiej na dostawę prowiantu wyrachowanego na Gubernią Wołyńską podobnie w miesiącu lutym r. b. pierwszy 21, drugi 25, a trzeci dnia 25, lutego; nadto trzy dni na dobiecie targow: 27 lutego i 1 i 5 marca; w Rządzie zaś obwodu Białostockiego na dostawę prowiantu wyrachowanego na obwód Białostocki naznaczone targi w tychże samych terminach, co i w Grodzieńskiéy Skarbowéy Izbie.

Stosownie do woli JEGO CESARZOWICZOWSKIEY MOSCI Wielkiego Xięcia Życzący wziąć na siebie Liwerunek obowiązani są dla zabezpieczenia w tem względzie skarbu, złożyć kaucye na piątą część Liwerunkowéy Summy, a po zawarciu Kontraktów będą niezwłocznie wydane Kontrahentom zadatki naprzod, również na piątą część Summy Liwerunkowéy, lecz za osobną już kaucyą. Pieniądze Zadatkowe przed nađeysciem targow będą przesłane do Izb Skarbowych, aby Kontrahenci niemieli najmnieyszéy zwłoki w odbieraniu onych

Warunki potwierdzone przez JEGO CESARZOWICZOWSKĄ MOSC — mogą w każdym czasie być widziane przez życzących uskutecznić wspomnioną dostawę, albowiem te znajdują się tak w tém Kommissyonierstwie, iako też w Izbach Skarbowych Grodzieńskiéy Wołyńskiéy, i w Rządzie Obwodu Białostockiego.

Оберъ-Провіантмейстеръ и Кавалеръ Скребицкій.

Членъ Коммисіонерства Качковскій.

Секретарь Гулакъ.

первый 11, второй 13 и третій 15 числа а затѣмъ при переторжки 17, 19 и 21 числа тогоже марта мца. А для войскъ въ границахъ Россіи расположенныхъ на основаніи положенія о Провіантскомъ управленіи въ 23 день марта 1816 года ВЫСОЧАЙШЕ Конфирмованнаго въ Казенныхъ Палатахъ, какъ по: въ Гродненской, на поставку провіанта исчисленнаго по Гродненской Губерніи въ февраль мѣсяцъ сего года первый 4, второй 6 и третій 8 числа, а затѣмъ при переторжки 10, 12 и 14 числа тогоже февраля; въ Волынской на поставку провіанта исчисленнаго по Волынской Губерніи сего года въ томъже февраль мѣсцѣ первый 21, второй 25 и третій 25 числа, а затѣмъ при переторжки 27 февраля 1 и 5 марта, и въ Бѣлостокскомъ областномъ Правленіи на поставку провіанта исчисленнаго по Бѣлостокской области въ тѣже самые сроки какъ и въ Гродненской Казенной Палатѣ.

По соизволенію ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЫСОЧЕСТВА ЦЕСАРЕВИЧА желающіе взять на себя подрядъ, при семь разѣ должны въ обезпеченіе казны представитъ залогъ на пятую только часть подрядной суммы; а по заключеніи контрактовъ немедленно будутъ выданы подрядившимся задатки въ передъшюже до пятой части подрядной суммы подъ особые залоги, задаточные деньги предъ наступленіемъ торговъ будутъ высланы въ Казенные Палаты дабы подрядившіесь нимало немедля могли получать оныя.

Кондиціи утвержденные ЕГО ИМПЕРАТОРСКИМЪ ВЫСОЧЕСТВОМЪ ЦЕСАРЕВИЧЕМЪ для предьявленія желающимъ при сихъ торгахъ во всякое время можно видѣть въ семь Коммисіонерствѣ, а равно и въ Казенныхъ Палатахъ: Гродненской, Волынской и въ Бѣлостокскомъ областномъ Правленіи.